

Elintarvikkeiden verotus ja ruoan hinta Suomessa

Helmikuu 2015

Sisältö

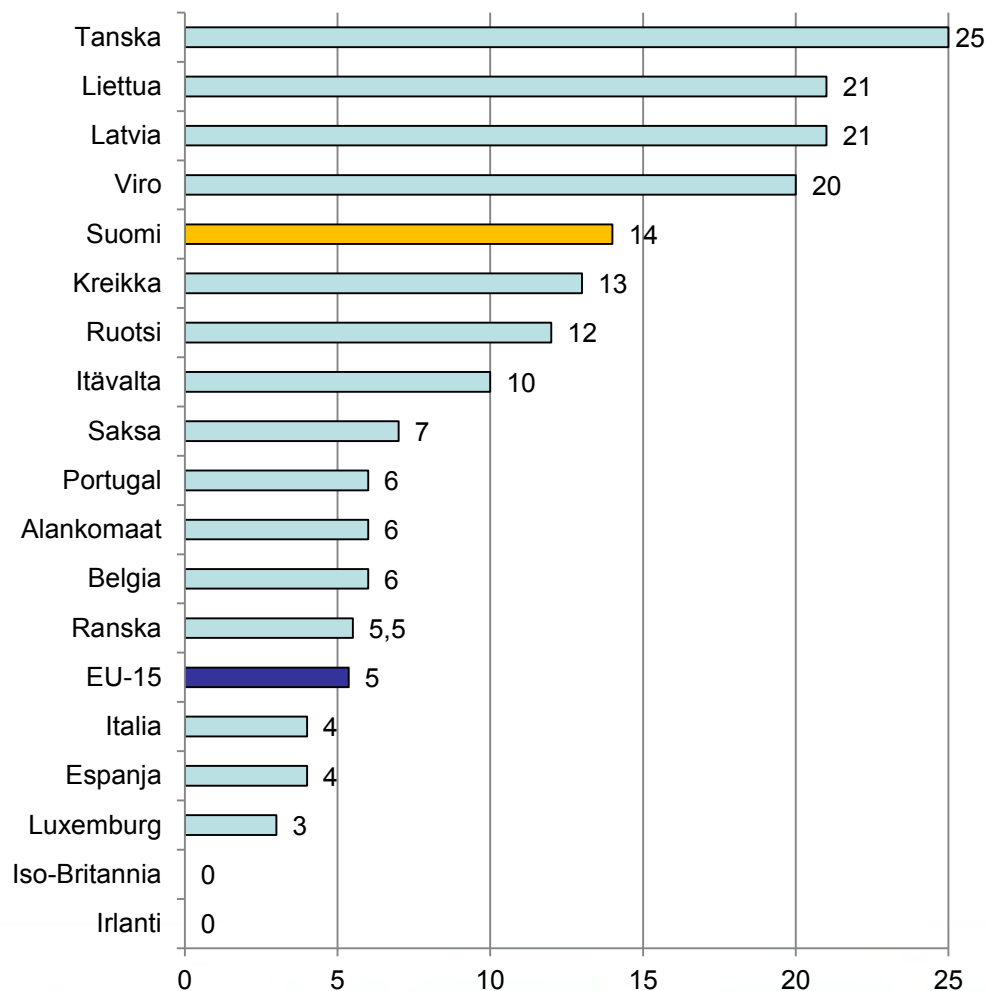
1. Elintarvikkeiden verotus Suomessa
2. Ruoan hintataso ja sen kehitys Suomessa

Tausta

- Työn on laatinut Päivittäistavarakauppa ry:n toimeksiannosta EY.
- Esitys on laadittu julkisesti saatavilla olevan tilasto- ja tilinpäätöstiedon pohjalta.

1. Elintarvikkeiden verotus Suomessa

Elintarvikkeiden arvonlisäveroprosentti on Suomessa lähes kolminkertainen Euroopan keskiarvoon verrattuna

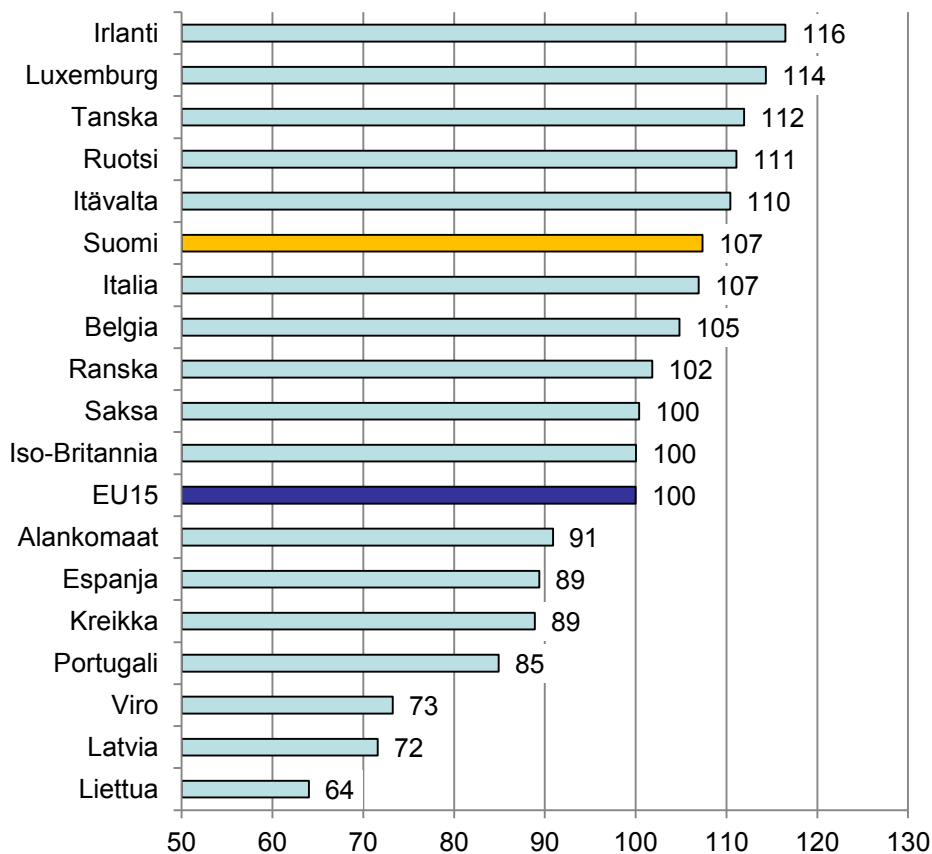

Yleisin elintarvikkeiden arvonlisävero valituissa EU-maissa (%), 2015¹

¹ Euroopan Komissio: VAT Rates applied in the Member States of the European Union (Jan 2015).

Suomessa elintarvikkeiden hinta ilman arvonlisäveroa on lähellä EU:n keskiarvoa

Ruoka- ja ei-alkoholipitoiset juomat ilman ALV:tä* EU15=100, 2013

Arvonlisäverolla oli selkeä vaikutus ruoan hintaan Suomessa vuonna 2013

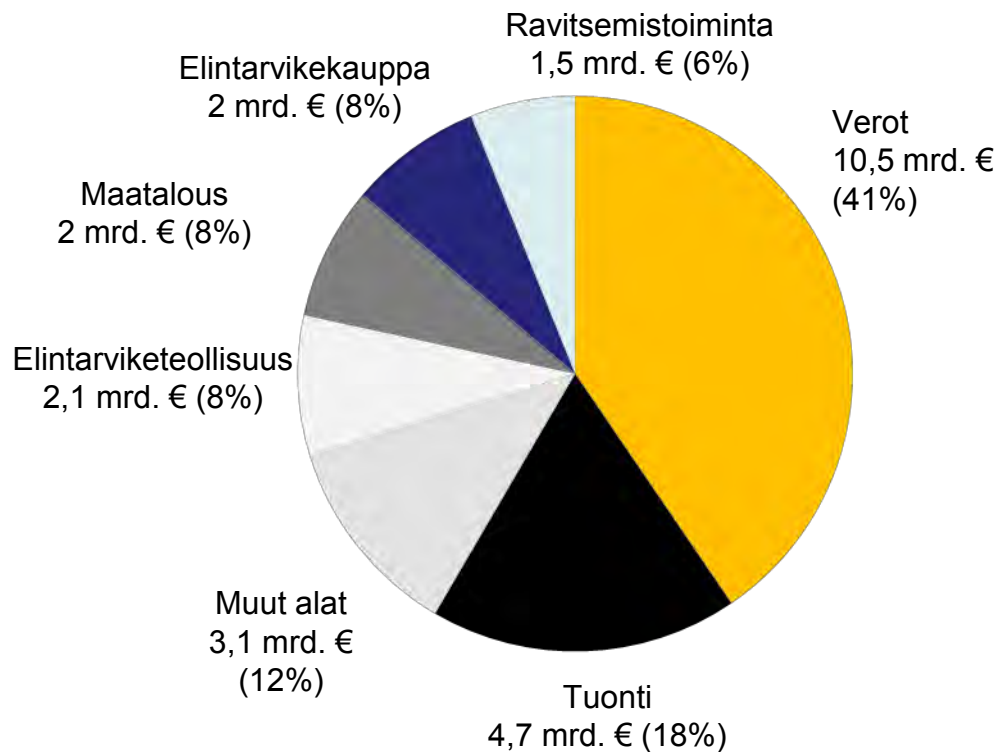
- Mikäli elintarvikkeiden hinnoista poistetaan erilaisten arvonlisäverokantojen merkitys, elintarvikkeiden hinta Suomessa olisi ollut 7% korkeampi kuin EU15-maissa keskimäärin.
- Huomattava osa Suomen EU-15 maita korkeammasta hintatasosta johtuu siis keskimääräistä suuremmasta arvonlisäveroprosentista ja muusta verotuksesta.

Lähde: Eurostat, Comparative price level indices, Food and non-alcoholic beverages. EU15 = ns vanhat EU maat, eli ennen vuotta 2004 jäseneksi tulleet.

* Kunkin maan yleisin ruoan ALV-%. Lähde: Euroopan Komissio: VAT Rates applied in the Member States of the European Union (2013)

Ruoan kuluttajahinnasta yli 40 % on veroja

Elintarviketalouden rahavirrat Suomessa olivat 2011 25,7 mrd. €, josta verojen osuus oli 10,5 mrd. € (41 %)

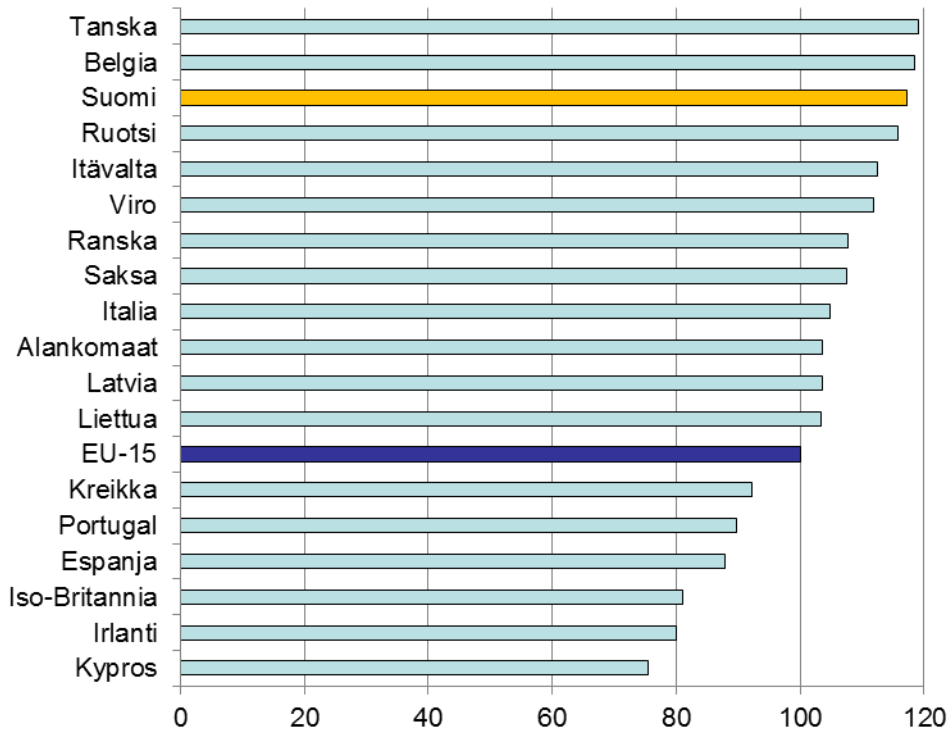

Verotus muodostaa edelleen suurimman yksittäisen osan elintarviketalouden rahavirroista.

- MTT:n mukaan Suomen elintarvikeketjun rahavirtojen suuruus oli 25,7 mrd. € (2011).
 - Luku sisältää sekä kansantalouden tilinpidon mukaiset elintarvikkeiden ja juomien kulutusmenot kotona ja kodin ulkopuolella (21,6 mrd. €), sekä elintarvikkeiden viennistä ja maataloustuista koostuvat rahavirrat (4,1 mrd.€).
- Analyysin perusteella elintarviketalouden rahavirroista ohjautuu veroihin noin 41 % arvoketjun eri vaiheissa.
- Elintarviketeollisuus muodosti vuonna 2011 noin 13,6 % Suomen bruttokansantuotteesta.
- Elintarviketalouden verot olivat noin 12,8 % koko verokertymästä.

Elintarvikkeiden kokonaisverotus Suomessa on Euroopan kireimpien joukossa

Elintarvikkeiden suhteellinen kokonaisverotus valituissa EU-maissa 2013 (EU15=100)*

* Ympäristöverotiedot vuodelta 2011.

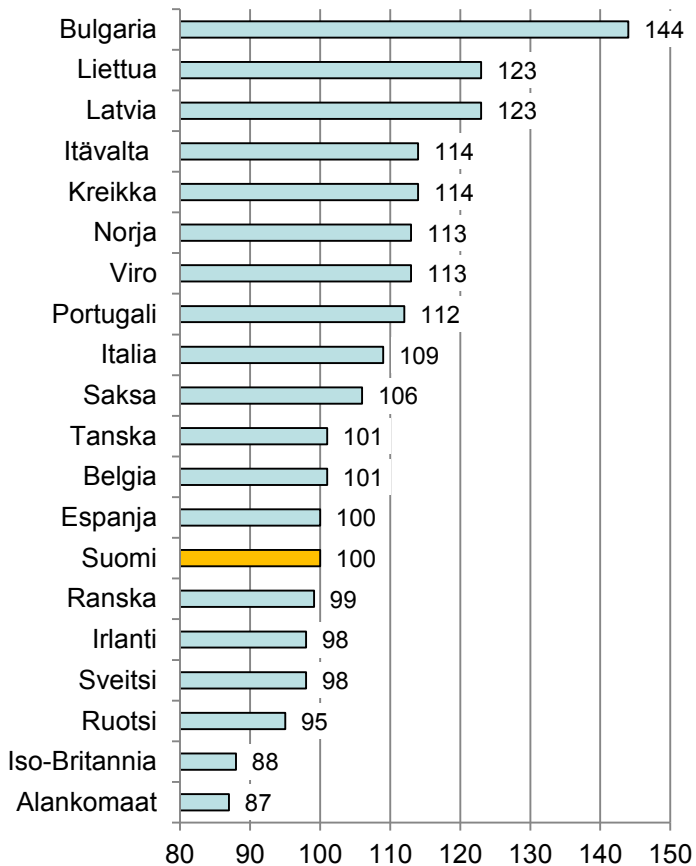
Elintarvikkeiden suhteellinen verotus on Suomessa kireää

- Elintarvikkeiden suhteellinen kokonaisverotus suhteuttaa EU-maiden veroasteet Suomen elintarviketalouden vero-jakaumaan.
 - Analyysissa on otettu huomioon eri EU-maiden yhteisöveroaste, tulojen verotus, elintarvikkeiden ja ravintolapalveluiden ALV sekä alkoholin ja energian valmisteverotus.
 - Vertailussa oli mukana kaikki 27 EU-maata.
- Vertailun mukaan elintarvikkeiden kokonaisverotus on Suomessa EU-maiden neljänneksi kireintä (Unkarissa kaikkein kireintä).
- Verrattuna EU15-maiden väkiluvulla painotettuun keskiarvoon, Suomen yhteisöveroaste ja ravintolapalveluiden ALV ovat jonkin verran matalampia, mutta elintarvikkeiden ALV ja työn implisiittinen verotus selvästi korkeampia.
- Myös energian ja alkoholin valmisteverotus ovat Suomessa korkealla tasolla muihin EU-maihin verrattuna.

2. Ruoan hintataso ja sen kehitys Suomessa

Suhteessa maan yleiseen hintatasoon, ruoan hinta on Suomessa Euroopan keskitasoa

Elintarvikehintaindeksin suhde kokonaishintaindeksiin (2013)

Lähde: Eurostat, Comparative price level indices.

1 "Household final consumption expenditure".

2 "Food and non-alcoholic beverages".

3 "Alcoholic beverages, tobacco and narcotics".

4 "Restaurants and hotels".

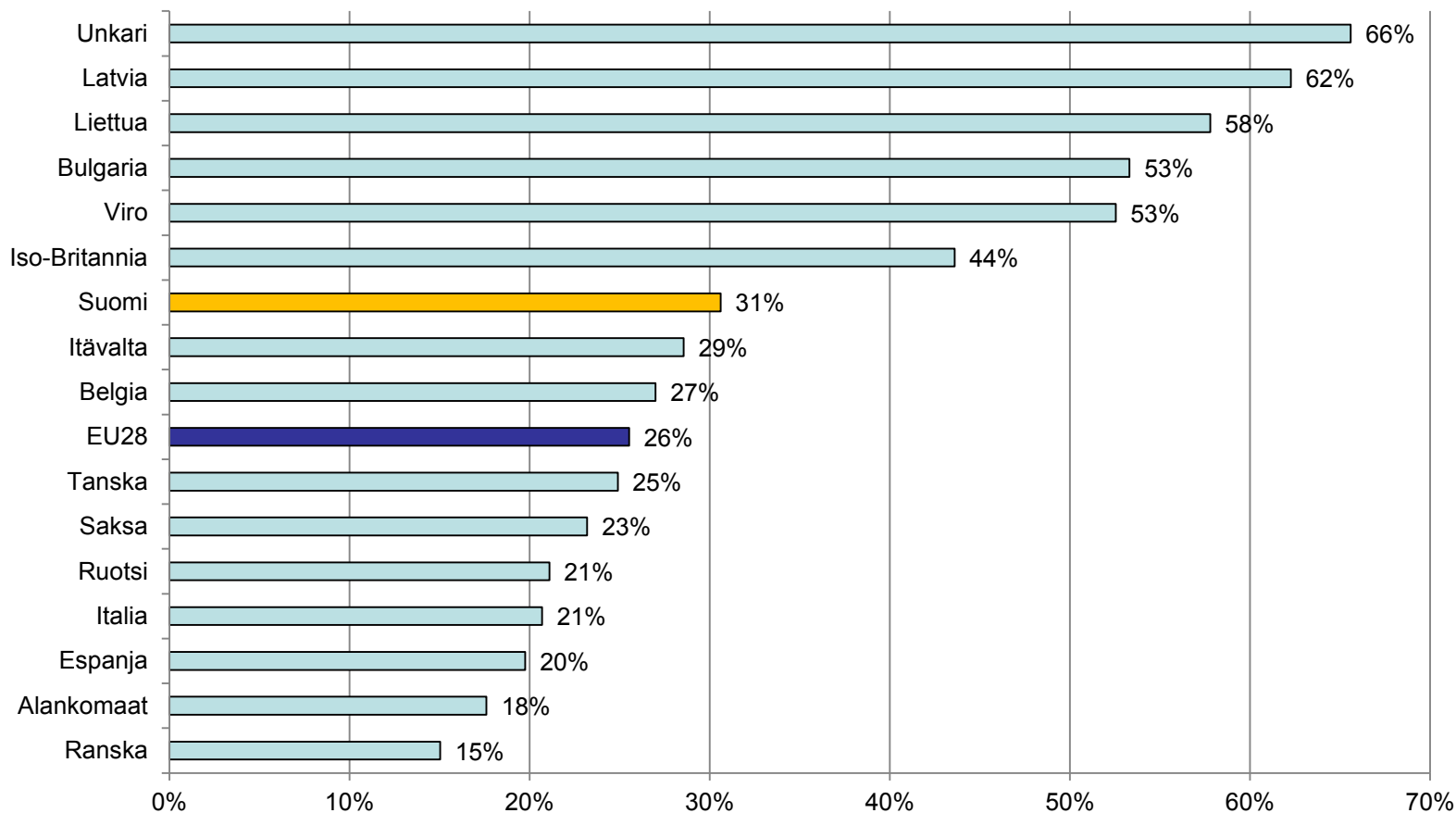
Valittuja hintaindeksejä maittain suhteessa EU15-maiden keskiarvoon (2013)

EU15=100, 2013	Kokonais-hintaindeksi ¹	Ruoka ja ei-alkoholipit. juomat ²	Alkoholi ja tupakka ³	Ravintolat ja hotellit ⁴
Norja	148	166	240	182
Sveitsi	145	142	113	147
Tanska	131	133	116	143
Ruotsi	124	118	132	141
Suomi	116	116	126	124
Irlanti	113	110	160	123
Belgia	104	105	91	112
Ranska	103	102	101	108
Alankomaat	104	91	101	112
Iso-Britannia	108	95	146	104
Itävalta	101	115	84	103
Italia	97	105	92	107
Saksa	96	102	84	94
Espanja	88	88	82	88
Kreikka	84	95	86	84
Portugali	76	85	80	74
Viro	73	83	77	75
Latvia	67	82	79	73
Liettua	60	73	68	63
Bulgaria	46	67	55	45

Kuluttajahintojen kehitys kansainvälisessä vertailussa

Ruoan hinnannousu Suomessa on lähellä EU:n keskitasoa

Ruoan kuluttajahintojen nousu maittain 2005-2014

Lähde: Eurostat, ruoan ja alkoholittomien juomien kuluttajahintaindeksi (HICP, food and non-alcoholic beverages), 2005=100

Ruoan hinta kääntyi laskuun vuonna 2014

PÄIVITÄISTAVARAKAUPAN HINTAINDEKSI JOULUKUUSSA VUOSINA 2013 JA 2014

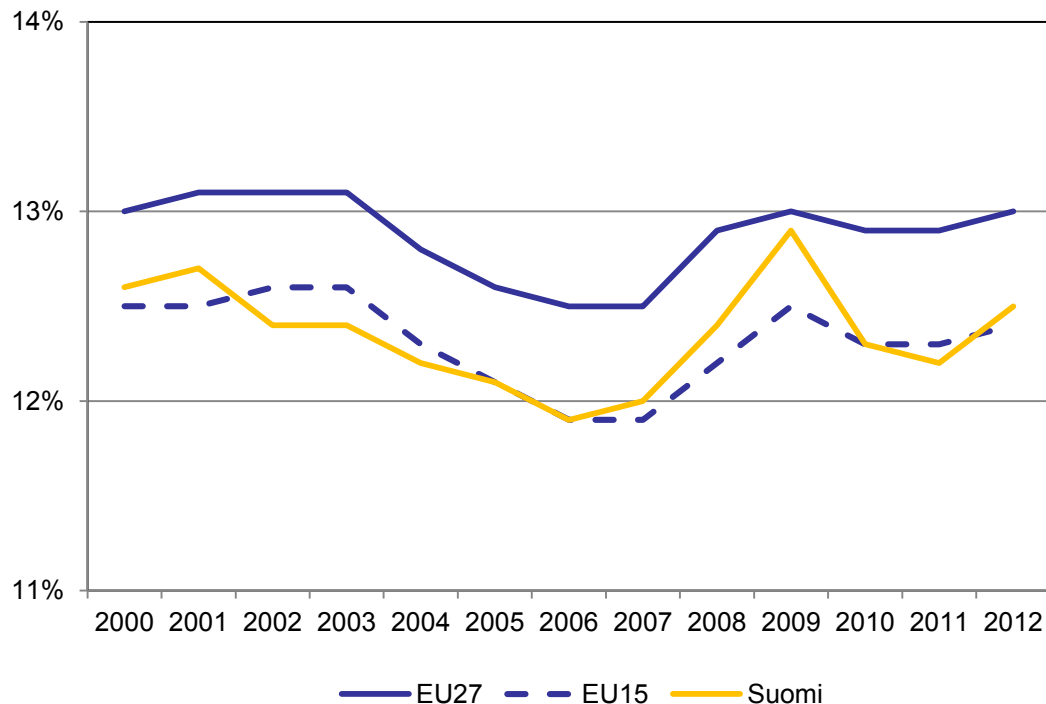
JOULUKUU	2013	2014	Muutos%
Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat	118,8	117,7	-1,0
Alkoholijuomat ja tupakka	111,5	116,9	4,9
Käyttötavarat	104,8	104,4	-0,4
KOKONAISINDEKSI	115,0	115,2	0,1

Tammikuu-joulukuu	2013	2014	Muutos%
Elintarvikkeet ja alkoholittomat juomat	117,7	117,9	0,2
Alkoholijuomat ja tupakka	111,5	116,0	4,0
Käyttötavarat	104,2	104,4	0,1
KOKONAISINDEKSI	114,3	115,2	0,8

Elintarvikkeiden osuus kokonaiskulutuksesta

Elintarvikkeiden osuus yksityisestä kulutuksesta on ollut Euroopan keskitasoa 2000-2012

Elintarvikkeiden kulutuksen osuus kokonaiskulutuksesta

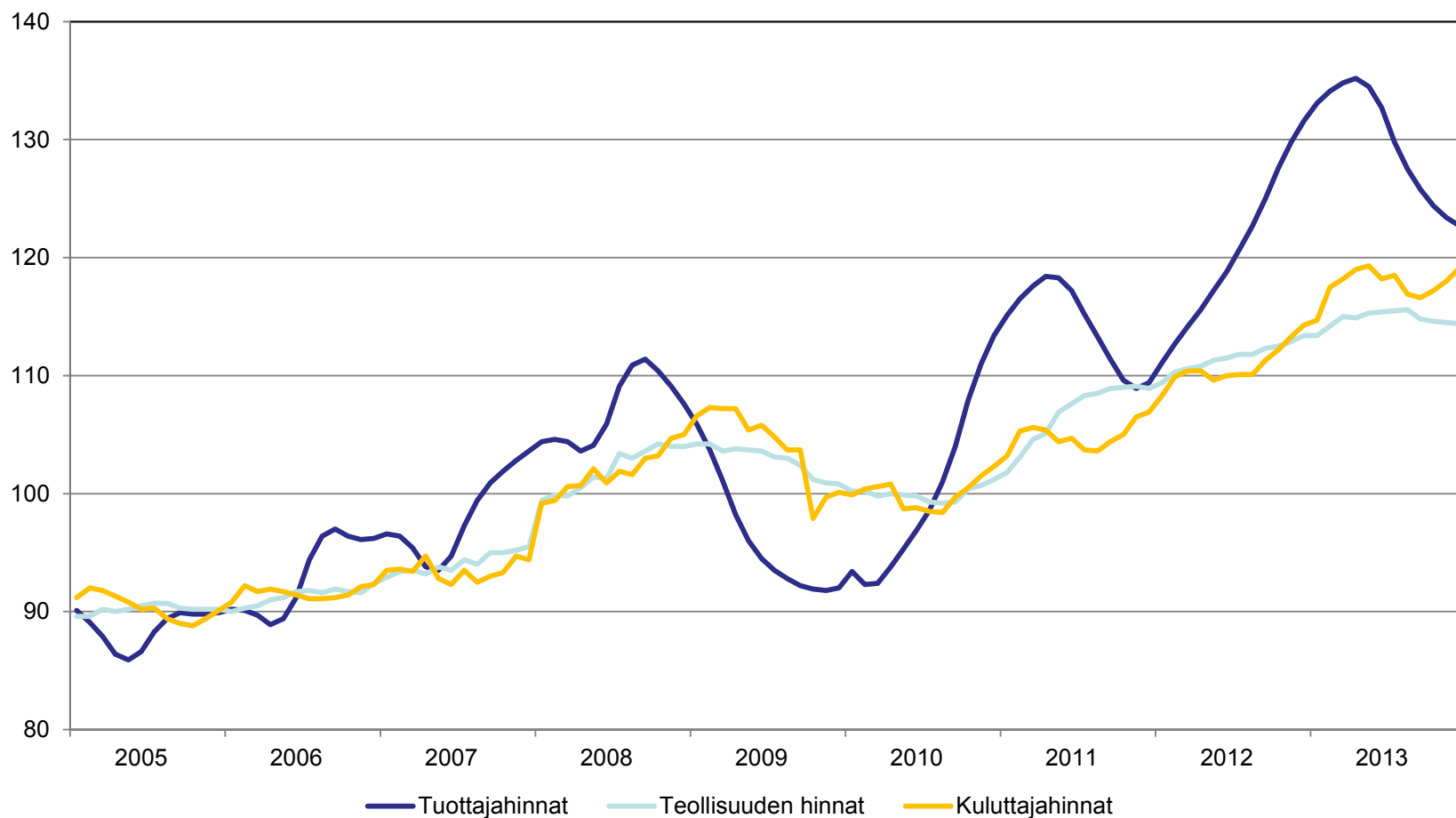

Elintarvikekulutuksen osuus yksityisestä kulutuksesta Suomessa EU-maiden keskitasoa

- Elintarvikekulutuksen osuus yksityisestä kulutuksesta on Suomessa EU15-maiden keskitasoa.
- Uusien EU-maiden osalta elintarvikkeet muodostavat kuitenkin huomattavasti suuremman osuuden kokonaiskulutuksesta.

Elintarvikkeiden hintojen kehitys Suomessa

Tuottajahintojen vaihtelu on suurempaa ja ne ovat nousseet voimakkaammin kuin teollisuuden ja kuluttajahinnat

Lähde: Eurostat: Food price monitoring tool, 2010=100